

Uchwała budżetowa jednostki samorządu terytorialnego + wzory do pobrania

Wydanie 3.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Spis treści

O autorach	XXV
Wykaz skrótów	XXVII
Wykaz literatury	XXXVII
Wstęp	XLI
Rozdział I. Uchwała w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej jednostki samorządu terytorialnego (Waldemar Witalec)	1
1. Zagadnienia ogólne	1
1.1. Ustawy regulujące problematykę dotyczącą trybu prac nad projektem uchwały budżetowej	1
1.2. Problem kompleksowości uregulowania problematyki planowania oraz uchwalania budżetów samorządowych w ustawie o finansach publicznych	3
2. Zagadnienia sporne w uchwale w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej JST	3
2.1. Określanie obowiązków jednostek organizacyjnych JST związanych ze sporządzeniem projektu uchwały budżetowej	4
2.2. Określanie wytycznych do opracowania projektu budżetu JST	7
2.3. Określanie obowiązków organu wykonawczego JST związanych z rozpatrzeniem projektu uchwały budżetowej	8
3. Obligatoryjne elementy uchwały w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej JST	9
3.1. Szczegółowość projektu budżetu JST	10
3.2. Terminy obowiązujące w toku prac nad projektem uchwały budżetowej JST	11
3.3. Uzasadnienie projektu uchwały budżetowej oraz materiały informacyjne przedkładane przez zarząd organowi stanowiącemu JST	13
4. Charakter prawny uchwały w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej JST	15
5. Wyjaśnienia do wzorów uchwał w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej JST	16
5.1. Wzór uchwały rady gminy w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej	19

5.2. Wzór uchwały rady powiatu w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej	22
5.3. Wzór uchwały sejmiku województwa w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej	26
Rozdział II. Budżet jednostki samorządu terytorialnego (Bernadeta Dziedziak)	31
1. Wprowadzenie	31
2. Pojęcie i istota budżetu jednostki samorządu terytorialnego	32
2.1. Definicja i atrybuty budżetu	32
2.2. Wyłączność budżetu jako planu do prowadzenia gospodarki finansowej	32
2.3. Składowe budżetu jednostki samorządu terytorialnego	33
2.4. Znaczenie budżetu JST	34
3. Zakres podmiotowy i przedmiotowy budżetu jednostki samorządu terytorialnego	34
3.1. Zakres podmiotowy	34
3.2. Zakres przedmiotowy	36
4. Strona dochodowa i wydatkowa budżetu jednostki samorządu terytorialnego ...	39
4.1. Strona dochodowa	39
4.1.1. Prawne podłoże strony dochodowej oraz wyjaśnienie pojęcia „źródła dochodów”	39
4.1.2. Konstytucyjny podział źródeł dochodów samorządowych	42
4.1.3. Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego	43
4.1.4. Subwencja ogólna	48
4.1.5. Dotacje celowe z budżetu państwa	49
4.2. Strona wydatkowa	51
4.2.1. Legalność, gospodarność i terminowość wydatków budżetowych	51
4.2.2. Wydatki na zadania własne	53
4.2.3. Wydatki na zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami	55
4.2.4. Wydatki na zadania przejęte do realizacji w drodze umowy lub porozumienia oraz zadania realizowane wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego	58
4.2.5. Wydatki na pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego określoną odrębną uchwałą	60
4.2.6. Wydatki na programy finansowane z udziałem środków z art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 FinPubU	63
4.2.7. Wydatki na realizację zadań wynikających z porozumień wskazanych w art. 19 ust. 4 DrPubU	65
5. Roczność budżetu	66
6. Metody budżetowania	69
6.1. Zestawienie metod budżetowania z prowadzoną gospodarką finansową w samorządzie	69
6.2. Metoda budżetowania brutto	70

6.3. Metoda budżetowania netto	70
6.4. Gospodarka pozabudżetowa	71
7. Zasady budżetowe	71
8. Szczegółowość budżetu	79
9. Budżet JST a COVID-19	84
9.1. Utrata mocy prawnej niektórych przepisów powiązanych z COVID-19	84
9.2. Ułatwienia w zaciąganiu zobowiązań z tytułów dłużnych	86
9.3. Zmiany w zakresie subwencji i udziału w PIT i CIT	87
9.4. Zmiany w zakresie dotacji otrzymywanych i udzielanych	89
9.5. Pozostałe zmiany	89
9.6. Uwagi końcowe	91
10. Budżet JST a kryzys uchodźczy i energetyczny spowodowany konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy	91
10.1. Zadania zlecone do realizacji jednostkom samorządowym w związku z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy i ich finansowanie	91
10.2. Możliwość przeznaczania przez samorzady własnych środków budżetowych na pomoc obywatelom Ukrainy	95
10.3. Możliwość przeznaczania części wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na pomoc obywatelom Ukrainy	96
10.4. Zmiany w zakresie subwencji	97
10.5. Zmiany w zakresie dotacji otrzymywanych z budżetu państwa	98
10.6. Zmiany w zakresie dotacji dla samorządowych zakładów budżetowych	98
10.7. Ekstraordynaryjne możliwości zawierania umów i zlecenia zadań	99
10.8. Dokonywanie zmian budżetu jednostki samorządu terytorialnego – kompetencje organu wykonawczego	99
10.9. Udzielanie pomocy, w tym finansowej, społecznościom lokalnym i regionalnym Ukrainy	100
10.10. Zmiany w klasyfikowaniu dochodów i wydatków związanych z pomocą dla obywateli Ukrainy	101
10.11. Wypłata dodatku węglowego i energetycznego oraz rekompensaty dla podmiotów wrażliwych	104
10.11.1. Wypłata dodatku węglowego	104
10.11.2. Wypłata dodatku zwanego energetycznym oraz rekompensaty dla podmiotów wrażliwych	105
10.12. Dodatkowe wpływy z udziału w PIT w 2022 r. a zmagania z kryzysem energetycznym	107
11. Zmiany w obliczaniu głównych wskaźników budżetowych z art. 242 i 243 FinPubU	109
11.1. Zmiany w obliczeniu relacji z art. 242 FinPubU – regule „co najmniej zrównoważonego wyniku bieżącego budżetu JST”	109
11.2. Zmiany w relacji z art. 243 FinPubU – indywidualnym wskaźniku zadłużenia	111

12. Projekt budżetu jednostki samorządu terytorialnego na 2023 r. a przepisy dotyczące klasyfikowania dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów budżetowych	114
12.1. Nowelizacja rozporządzenia w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych w 2022 r.	114
12.2. Typizacja rozdziałów klasyfikacji budżetowej na usługowe i podmiotowe ..	114
12.3. Zmiany przepisów w zakresie rozdziałów usługowych i podmiotowych	121
13. Podsumowanie	122
14. Wzory planów dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów budżetu	123
14.1. Wyjaśnienia do wzorów	123
14.2. Wzór planu dochodów budżetu	123
14.3. Wzór planu wydatków budżetu	124
14.4. Wzór planu przychodów i rozchodów budżetu	125

Rozdział III. Zakres i treść uchwały budżetowej jednostki samorządu

terytorialnego (Bernadeta Dziejczak)	129
1. Uwarunkowania merytoryczne i formalnoprawne uchwały budżetowej JST	129
1.1. Uwarunkowania prawne merytorycznych zapisów uchwały budżetowej	129
1.2. Wymagania formalne zapisów uchwały budżetowej	131
1.2.1. Podstawa prawna wydawania uchwał i zarządzeń	131
1.2.2. Jednostki redakcyjne dopuszczone do stosowania w treści uchwał budżetowych	132
2. Obligatoryjne elementy uchwały budżetowej JST	133
2.1. Łączna kwota planowanych dochodów budżetu JST	133
2.2. Łączna kwota planowanych wydatków budżetu JST	135
2.2.1. Możliwy zakres wydatków budżetowych JST	135
2.2.2. Wydatki majątkowe i bieżące	136
2.2.3. Reguła równoważenia budżetu bieżącego	136
2.2.4. Kwalifikacja tytułów wydatków bieżących i majątkowych	138
2.3. Planowany wynik budżetu JST wraz ze źródłami pokrycia deficytu albo przeznaczeniem nadwyżki budżetu JST	139
2.3.1. Wynik budżetu JST a budżet bezwynikowy	139
2.3.2. Przeznaczenie planowanej nadwyżki budżetu JST	142
2.3.3. Źródła pokrycia planowanego deficytu budżetu JST	144
2.3.3.1. Zwrotne źródła finansowania planowanego deficytu budżetu JST	149
2.3.3.1.1. Zwrotne obce źródła finansowania planowanego deficytu budżetu JST	151
2.3.3.1.2. Przychody ze spłaty pożyczek udzielonych w latach ubiegłych lub środków z lokat dokonanych w latach ubiegłych – nowe źródło	155

2.3.3.2. Bezzwrotne źródła finansowania planowanego deficytu budżetu JST	159
2.3.3.2.1. Prywatyzacja majątku JST – źródło <i>de facto</i> martwe	159
2.3.3.2.2. Wynikowe źródła finansowania deficytu – oparte na wynikach wykonania budżetów lat poprzednich. Wynikowe źródła finansowania deficytu – dane ogólne ...	160
2.4. Łączna kwota planowanych przychodów budżetu JST	174
2.5. Łączna kwota planowanych rozchodów budżetu JST	178
2.6. Limity dotyczące zaciąganych zobowiązań zaliczanych do tytułów dłużnych	181
2.6.1. Uwagi ogólne	181
2.6.2. Limity zobowiązań z tradycyjnych tytułów dłużnych	184
2.6.3. Limity zobowiązań z tytułów dłużnych niestandardowych	187
2.6.4. „Nieodnawialność” limitów zobowiązań	191
2.6.5. Konsekwencje nieprzestrzegania limitów i opiniowania możliwości spłaty zobowiązań dłużnych	192
2.7. Gwarancje i poręczenia w uchwale budżetowej	193
2.7.1. Uwagi ogólne	193
2.7.2. Gwarancje i poręczenie już udzielone	195
2.7.3. Poręczenia i gwarancje planowane do udzielenia	196
2.7.4. Niedozwolone elementy regulacji w zakresie poręczeń i gwarancji oraz przykłady poprawnych zapisów	197
2.7.5. Nowelizacja przepisu dotyczącego gwarancji i poręczeń z 2022 r.	198
2.8. Szczególne zasady wykonywania budżetu z odrębnych ustaw	201
2.9. Uprawnienia jednostki pomocniczej do prowadzenia gospodarki finansowej w ramach budżetu gminy	209
2.10. Inne postanowienia obowiązkowo zamieszczane w uchwale budżetowej ...	211
2.10.1. Zakres „innych postanowień”	211
2.10.2. Przykłady „innych postanowień” zamieszczanych w uchwale budżetowej	212
2.10.3. Postanowienia dotyczące udzielania pożyczek	213
2.10.4. Zakaz podejmowania odrębnej uchwały w sprawie „innych postanowień”	214
3. Fakultatywne elementy uchwały budżetowej jednostki samorządu terytorialnego	215
3.1. Wprowadzenie	215
3.2. Upoważnienia do zaciągania zobowiązań stanowiących tytuły dłużne	216
3.2.1. Uwagi ogólne	216
3.2.2. Zmienione uprawnienia organu stanowiącego w zakresie zaciągania zobowiązań z tytułów dłużnych	216
3.2.3. Upoważnienia do zaciągania zobowiązań stanowiących tradycyjne tytuły dłużne	217

3.2.4. Upoważnienie do zaciągania zobowiązań stanowiących niestandardowe tytuły dłużne	220
3.3. Upoważnienie do dokonywania zmian w budżecie	221
3.3.1. Zakres upoważnienia do dokonywania zmian w budżecie	221
3.3.2. Rodzaje upoważnień z art. 258 FinPubU	223
3.3.2.1. Upoważnienie do dokonywania innych zmian w planie wydatków budżetu (z wyjątkiem zmian między działami)	223
3.3.2.2. Upoważnienie do przekazania niektórych uprawnień w zakresie dokonywania przeniesień wydatków	224
3.3.2.3. Upoważnienie do zaciągania zobowiązań z tytułu umów niezbędnych do zapewnienia ciągłości działania jednostki	225
3.3.2.4. Upoważnienie dotyczące zmian związanych z płatnościami z budżetu środków europejskich	225
4. Postanowienia końcowe uchwały budżetowej	226
5. Zakaz „obładowywania” uchwały budżetowej zbędnymi treściami	227
5.1. Czystość treści uchwały budżetowej	227
5.2. Wyjaśnienie pojęcia „przepisy niezwiązane z wykonywaniem budżetu”	228
5.3. Przykłady uregulowań mieszczących się w dozwolonej treści uchwały budżetowej	229
5.4. Przepisy związane z wykonywaniem budżetu nienależące do kompetencji organu stanowiącego	230
5.5. Przykłady zapisów wychodzących poza dozwoloną treść uchwały budżetowej	231

Rozdział IV. Załączniki do uchwały budżetowej jednostki samorządu

terytorialnego (Bernadeta Dziedziak)	233
1. Uwarunkowania formalnoprawne	233
1.1. Norma prawna uchwalania ustawowych załączników	233
1.2. Załączniki jako elementy składowe uchwały budżetowej i podstawa gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego	234
2. Układ i wstępna charakterystyka	235
3. Gospodarka budżetowa wynikająca z zestawienia planowanych kwot dotacji	236
3.1. Załącznik stanowiący zestawienie planowanych kwot dotacji – uwagi ogólne	236
3.2. Struktura zestawienia planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu JST – kryterium podziału beneficjentów udzielanych dotacji	242
3.3. Struktura zestawienia planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu JST – kryterium rodzaju udzielanej dotacji	245
3.3.1. Uwagi ogólne	245
3.3.2. Kryteria ustalania rodzaju dotacji i ich beneficjentów	246
3.3.3. Dotacja celowa jako forma pomocy finansowej	247
3.4. Wzory zestawień planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu JST, stanowiących obligatoryjny załącznik uchwały budżetowej	249
4. Gospodarka pozabudżetowa	250

4.1. Załącznik z planem dochodów rachunku dochodów jednostek, o których mowa w art. 223 ust. 1 FinPubU oraz wydatków nimi finansowanych	250
4.1.1. Plan dochodów rachunku dochodów samorządowych oświatowych jednostek budżetowych oraz wydatków finansowanych z tych dochodów – dane ogólne	250
4.1.2. Kształt i dane załącznika z planem dochodów gromadzonych na wydzielonym rachunku dochodów samorządowych oświatowych jednostek budżetowych oraz wydatków finansowanych tymi dochodami	253
4.1.3. Załącznik z planem dochodów rachunku dochodów jednostek, o których mowa w art. 223 ust. 1 FinPubU, oraz wydatków finansowanych tymi dochodami – zmiany danych	255
4.1.4. Wzór planu dochodów rachunku dochodów jednostek, o których mowa w art. 223 ust. 1 FinPubU, oraz wydatków finansowanych tymi dochodami, stanowiący obligatoryjny załącznik uchwały budżetowej	257
4.2. Załącznik z planami przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych	257
4.2.1. Plany przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych – informacje ogólne	257
4.2.2. Forma załącznika zawierającego plany przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych oraz rodzaj zawartych w nim danych	259
4.2.3. Plany przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych – ważne wyjaśnienia MF i uwagi końcowe	264
4.2.4. Wzór planów przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych	265
5. Ustawowe załączniki a wymagania dotyczące kwot i zakresu dotacji przedmiotowych udzielanych z budżetu JST	267
6. Obligatoryjne załączniki do uchwały budżetowej a realizacja zadań dotyczących pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego kraju	269
7. Podsumowanie	270
Rozdział V. Budżet obywatelski jako część uchwały budżetowej – procedura, uchwalanie i dokonywanie zmian (Anna Ostrowska)	271
1. Geneza i istota budżetu obywatelskiego	271
2. Wejście w życie ustawowych podstaw budżetu obywatelskiego	273
3. Tryb prac nad projektem budżetu obywatelskiego	275
3.1. Obligatoryjność budżetu obywatelskiego w miastach na prawach powiatu .	275
3.2. Ustawowy limit wysokości budżetu obywatelskiego w miastach na prawach powiatu	277
3.3. Terminy i harmonogram budżetu obywatelskiego	282
3.4. Projekty budżetu obywatelskiego a zadania własne JST	283
3.5. Uchwała w sprawie wymagań, jakie powinien spełniać projekt budżetu obywatelskiego (uchwała w sprawie BO)	287

3.5.1. Uwagi wprowadzające	287
3.5.2. Wymogi formalne zgłaszanych projektów	289
3.5.3. Wymagana liczba podpisów mieszkańców popierających projekt	290
3.5.4. Zasady oceny zgłoszonych projektów oraz tryb odwoławczy	291
3.5.5. Zasady przeprowadzania głosowania	293
4. Uchwalanie budżetu obywatelskiego	294
4.1. Uwzględnianie zadań budżetu obywatelskiego w uchwale budżetowej	294
4.2. Dokonywanie zmian w zadaniach budżetu obywatelskiego przez organ stanowiący JST w trakcie prac nad projektem uchwały budżetowej	297
4.3. Wyjaśnienia do załącznika do uchwały budżetowej „Zadania planowane do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego”	299
4.4. Wzór załącznika do uchwały budżetowej „Zadania planowane do realizacji w ramach budżetu obywatelskiego”	300
5. Dokonywanie wydatków na zadania budżetu obywatelskiego i ich zmiany w trakcie roku budżetowego	301
5.1. Charakter prawny wydatków dokonywanych w ramach budżetu obywatelskiego	301
5.2. Dokonywanie wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków	303
5.3. Wydatki na zadania budżetu obywatelskiego a zasada roczności	304
6. Realizacja zadań budżetu obywatelskiego a pandemia COVID-19 i kryzys uchodźczy	306
Rozdział VI. Fundusz sołecki jako część uchwały budżetowej – procedura, uchwalanie i dokonywanie zmian (Anna Ostrowska)	309
1. Definicja i charakter prawny funduszu sołeckiego	309
2. Terminy w procedurze wyodrębniania i realizacji funduszu sołeckiego	314
3. Informacja wójta o wysokości przypadających danemu sołectwu środków	316
4. Uchwały rady gminy w sprawie funduszu sołeckiego	318
4.1. Uchwała w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego	318
4.1.1. Termin na podjęcie uchwały	318
4.1.2. Stały i nieograniczony czasowo charakter uchwały	319
4.1.3. Uchylenie uchwały pozytywnej	321
4.1.4. Umieszczanie w uchwale pozytywnej innych regulacji	321
4.1.5. Względny charakter uchwały pozytywnej	322
4.1.6. Wzór uchwały w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego	323
4.2. Uchwała o niewyrażeniu zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego w kolejnym roku budżetowym	323
4.2.1. Zasada corocznego podejmowania uchwały negatywnej	323
4.2.2. Konsekwencje zaniechania podjęcia uchwały	325
4.2.3. Wymogi formalne uchwały negatywnej	326

4.2.4. Wzór uchwały w sprawie niewyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego w budżecie gminy na dany rok budżetowy	326
5. Przedsięwzięcie sołeckie	327
5.1. Definicja	327
5.2. Merytoryczna ocena przedsięwzięcia sołeckiego	328
5.3. Przedsięwzięcia nieuznawane za przedsięwzięcia sołeckie	328
6. Przesłanki odrzucania wniosków sołeckich przez wójta i radę gminy	331
7. Uwzględnianie wniosków sołectw w uchwale budżetowej	335
7.1. Przestrzeganie terminów w procedurze sołeckiej	335
7.2. Weryfikacja wniosków sołectw przez radę przy uchwalaniu budżetu gminy	335
7.3. Podstawa prawna uwzględniania wniosków sołectw w uchwale budżetowej	337
7.4. Prezentacja wniosków sołectw w uchwale budżetowej	337
8. Załącznik sołecki do uchwały budżetowej „Zadania planowane do realizacji w ramach funduszu sołeckiego”	338
8.1. Wyjaśnienia do wzoru załącznika	338
8.2. Wzór załącznika	339
9. Realizacja wydatków w ramach funduszu sołeckiego w trakcie roku budżetowego	340
9.1. Zasady dokonywania wydatków na realizację przedsięwzięć sołeckich	340
9.2. Możliwość zmiany przedsięwzięcia sołeckiego w trakcie roku budżetowego	341
10. Wydatki na przedsięwzięcia sołeckie a budżetowa zasada roczności	342
11. Fundusz sołecki w świetle przepisów dotyczących pandemii COVID-19	344

Rozdział VII. Rezerwy budżetu jednostki samorządu terytorialnego

<i>(Bernadeta Dziedzic)</i>	347
1. Wprowadzenie	347
2. Podstawa prawna tworzenia rezerw budżetowych w budżetach jednostek samorządu terytorialnego	348
3. Zakres i znaczenie pojęcia „rezerwa budżetowa”	349
3.1. Znaczenie pojęcia „rezerwa budżetowa”	349
3.2. Zakres rezerwy budżetowej	350
4. Rodzaje rezerw budżetowych	351
4.1. Uwagi ogólne	351
4.2. Rezerwa ogólna budżetu jednostki samorządu terytorialnego	353
4.2.1. Rezerwa ogólna – etap uchwalania budżetu	353
4.2.1.1. Obligatoryjność rezerwy ogólnej	353
4.2.1.2. Limitowana wysokość rezerwy ogólnej	353
4.2.2. Rezerwa ogólna – etap wykonywania budżetu	354
4.2.2.1. Wykorzystanie rezerwy ogólnej	354

4.2.2.2. Zwiększanie rezerwy ogólnej w trakcie roku budżetowego	358
4.2.2.3. Różnice pomiędzy rozdysponowaniem rezerwy ogólnej a jej częściowym rozwiązaniem	360
4.2.3. Rezerwa ogólna budżetu a COVID-19	361
4.2.4. Rezerwa ogólna budżetu a pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	361
4.3. Rezerwy celowe budżetu jednostki samorządu terytorialnego	362
4.3.1. Rezerwy celowe – etap uchwalania budżetu	362
4.3.1.1. Ustawowe przesłanki tworzenia rezerw celowych	362
4.3.1.2. Limitowanie rezerw celowych budżetu	363
4.3.1.3. Obligatoryjne rezerwy celowe budżetu jednostki samorządu terytorialnego	364
4.3.1.3.1. Podłoże prawne tworzenia obligatoryjnych rezerw celowych	364
4.3.1.3.2. Rezerwa celowa na zarządzanie kryzysowe	365
4.3.1.4. Fakultatywne rezerwy celowe budżetu jednostki samorządu terytorialnego	368
4.3.1.4.1. Rezerwy celowe na wydatki, których szczegółowy podział na pozycje klasyfikacji budżetowej nie jest możliwy	368
4.3.1.4.2. Rezerwy celowe na wydatki związane z realizacją programów finansowanych z udziałem środków z art. 5 ust. 1 pkt 2 FinPubU	371
4.3.2. Rezerwy celowe – etap wykonywania budżetu	373
4.3.2.1. Wykorzystanie rezerw celowych budżetu jednostki samorządu terytorialnego	373
4.3.2.2. Zmiana przeznaczenia rezerwy celowej budżetu jednostki samorządu terytorialnego	374
4.3.2.3. Dysponowanie rezerwą celową na zadania z zakresu zarządzania kryzysowego	375
4.3.2.4. Różnice w dysponowaniu rezerwą celową na zadania z zakresu zarządzania kryzysowego, w porównaniu do innych rezerw celowych budżetu	381
4.4. Różnice pomiędzy rezerwą ogólną a rezerwami celowymi budżetu jednostki samorządu terytorialnego	381
4.5. Rezerwy celowe budżetu a pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	382
5. Organ właściwy do dysponowania rezerwami budżetu jednostki samorządu terytorialnego	385
6. Klasyfikacja i ewidencja rezerw budżetu jednostki samorządu terytorialnego	386
7. Rezerwy budżetu a problematyka wydatków budżetowych objętych szczególnymi zasadami wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego	388
8. Podsumowanie	388

9. Wzory uchwały i zarządzenia w sprawie rozdysponowania rezerwy ogólnej i celowej budżetu	389
9.1. Uchwała zarządu powiatu/województwa w sprawie rozdysponowania rezerwy ogólnej i celowej budżetu	389
9.2. Zarządzenie wójta/burmistrza, prezydenta miasta w sprawie rozdysponowania rezerwy ogólnej i celowej budżetu	391
Rozdział VIII. Dotacje w budżecie i uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego (Anna Ostrowska)	395
1. Definicja dotacji i jej praktyczne zastosowanie	395
1.1. Dotacja jako forma prawna wydatku budżetu JST	395
1.2. Środki podobne do dotacji jako dochody JST	403
1.3. Rozliczalność i celowość środków dotacyjnych	405
1.4. Planowanie, dokonywanie zmian oraz sprawozdawczość budżetowa w zakresie dotacji	407
2. Dotacje stanowiące dochody budżetu JST	411
2.1. Dotacje celowe na zadania zlecone JST z zakresu administracji rządowej ...	411
2.2. Dotacje celowe na dofinansowanie zadań własnych JST	415
2.3. Dotacje na refundację poniesionych wydatków	416
3. Dotacje jako wydatki budżetu JST	417
3.1. Rodzaje i grupy dotacji udzielanych z budżetu JST	417
3.2. Załącznik dotacyjny do uchwały budżetowej	419
3.3. Wykazywanie dotacji w planie wydatków budżetu JST	421
3.4. Rola organu stanowiącego JST w planowaniu wydatków na dotacje	423
4. Dotacje w dochodach i wydatkach budżetu JST a COVID-19 oraz kryzys uchodźczy	425
Rozdział IX. Środki finansowe w uchwale budżetowej na zadania realizowane w ramach współdziałania jednostek samorządu terytorialnego (Waldemar Witalec)	429
1. Wprowadzenie	429
2. Formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego	430
2.1. Podstawy prawne	430
2.2. Porozumienie samorządowe	431
2.2.1. Porozumienie w sprawie przekazania zadania publicznoprawnego między JST	431
2.2.2. Porozumienie w sprawie powierzenia zadania JST do wykonania innej jednostce	431
2.2.3. Wnioski praktyczne	432
2.3. Umowa zawierana pomiędzy JST	432
2.3.1. Ustalenia zawarte w uchwale budżetowej w zależności od formy współpracy JST	432
2.4. Związek JST	433

2.5. Stowarzyszenie JST	434
2.6. Wnioski do ustaleń uchwały budżetowej	434
3. Rodzaje wydatków na zadania realizowane w ramach współdziałania JST	435
4. Wydatki na zadania przejęte przez JST od innych jednostek do realizacji w drodze porozumień zawieranych na podstawie przepisów ustaw ustrojowych	435
4.1. Wydatki na zadania przejęte przez gminy od powiatów i województw	436
4.2. Wydatki na zadania objęte porozumieniem międzygminnym	437
4.3. Wydatki na zadania objęte porozumieniem między powiatami	438
4.4. Wydatki na zadania objęte porozumieniem między województwami	438
4.5. Określenie w budżecie województwa wydatków na zadania przejęte od powiatów	439
4.6. Wydatki na zadania przejęte przez JST od innej jednostki do realizacji w drodze porozumień zawieranych pomiędzy zarządcami samorządowych dróg publicznych	439
4.6.1. Podstawa prawna	439
4.6.2. Wydatki na zadania przejęte przez JST od innej jednostki do realizacji w drodze porozumienia zawieranego pomiędzy zarządcami dróg w sprawie przekazania zarządzania samorządowymi drogami publicznymi	441
4.6.3. Wydatki na zadania przejęte przez JST od innej jednostki do realizacji w drodze porozumień zawieranych pomiędzy zarządcami dróg w sprawie finansowania albo dofinansowania zadań z zakresu zarządzania samorządowymi drogami publicznymi	442
4.6.4. Wydatki na zadania przejęte przez JST od innej jednostki do realizacji w drodze porozumienia zawieranego pomiędzy zarządcami dróg w sprawie finansowania lub dofinansowania zadania w zakresie budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony samorządowych dróg publicznych	442
4.7. Wydatki na zadania przejęte przez JST od innych jednostek do realizacji w drodze umowy	442
4.8. Wydatki na zadania realizowane wspólnie z innymi JST	443
4.9. Wydatki na pomoc rzeczową lub finansową dla innych JST, określoną odrębną uchwałą przez organ stanowiący JST	443
4.9.1. Pomoc rzeczowa i finansowa – podstawa prawna	443
4.9.2. Pomoc rzeczowa	445
4.9.3. Pomoc finansowa	446
5. Dochody i wydatki związane z wykonywaniem zadań realizowanych w drodze porozumień lub umów między JST, podlegające wyodrębnieniu w uchwale budżetowej	449
5.1. Podstawy prawne	449
5.2. Dochody i wydatki związane z wykonywaniem zadań realizowanych w drodze porozumień zawieranych między gminą oraz powiatem lub województwem	449
5.3. Dochody i wydatki związane z wykonywaniem zadań realizowanych w drodze porozumień międzygminnych	450

5.4. Dochody i wydatki związane z wykonywaniem zadań realizowanych w drodze porozumień między powiatami	451
5.5. Dochody i wydatki związane z wykonywaniem zadań realizowanych w drodze porozumień między województwami	451
5.6. Dochody i wydatki związane z wykonywaniem zadań realizowanych w drodze porozumień zawieranych pomiędzy zarządcami samorządowych dróg publicznych	452
5.6.1. Dochody i wydatki związane z wykonywaniem zadań realizowanych w drodze porozumienia zawieranego pomiędzy zarządcami dróg w sprawie przekazania zarządzania samorządowymi drogami publicznymi	452
5.6.2. Dochody i wydatki związane z wykonywaniem zadań realizowanych w drodze porozumienia zawieranego pomiędzy zarządcami dróg w sprawie finansowania albo dofinansowania z budżetów JST zadań z zakresu zarządzania samorządowymi drogami publicznymi	453
5.6.2.1. Finansowanie zadań z zakresu zarządzania samorządowymi drogami publicznymi	453
5.6.2.2. Dofinansowanie zadań z zakresu zarządzania samorządowymi drogami publicznymi	453
5.6.3. Dochody i wydatki związane z wykonywaniem zadań realizowanych w drodze porozumienia zawieranego pomiędzy zarządcami dróg w sprawie finansowania lub dofinansowania z budżetów JST zadań w zakresie budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony samorządowych dróg publicznych	454
5.7. Dochody i wydatki związane z wykonywaniem zadań realizowanych w drodze umów między JST	455
6. Tryb postępowania dotyczący wyodrębnienia dochodów i wydatków związanych z wykonaniem zadań realizowanych w drodze umów lub porozumień między JST	456
7. Wyodrębnianie w uchwale budżetowej dochodów i wydatków związanych z wykonywaniem zadań realizowanych w drodze porozumień lub umów między JST	457
7.1. Wzór postanowień uchwały budżetowej organu stanowiącego gminy dotyczących wyodrębnienia dochodów i wydatków związanych z wykonywaniem zadań realizowanych w drodze porozumień lub umów między JST	459
7.2. Wzór postanowień uchwały budżetowej organu stanowiącego powiatu dotyczących wyodrębnienia dochodów i wydatków związanych z wykonywaniem zadań realizowanych w drodze porozumień lub umów między JST	461
Rozdział X. Środki Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych oraz Rządowego Funduszu Polski Ład (Bernadeta Dziedzicak)	465
1. Wprowadzenie	465

2. Podłoże prawne, zakres i cel wsparcia w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych oraz Rządowego Funduszu Polski Ład – Programu Inwestycji Strategicznych	466
2.1. Informacje ogólne	466
2.2. Podstawy prawne, zakres i cel wsparcia z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych	467
2.3. Podstawy prawne, zakres i cel dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład – Programu Inwestycji Strategicznych	469
2.4. Wnioski końcowe	473
3. Niejasny status środków ze wsparcia na tle innych dochodów samorządowych ..	474
4. Nakaz gromadzenia środków na wydzielonym rachunku dochodów	477
4.1. Uregulowania wspólne	477
4.2. Wydzielony rachunek dochodów dla Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych	478
4.3. Wydzielony rachunek dochodów dla Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych	480
5. Promesa jako forma przyznania dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	481
6. Zakładanie lokat bankowych z czasowo wolnych środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych	484
7. Przeznaczenie i reguły korzystania ze środków „funduszo-programów”	488
7.1. Wsparcie na wydatki „majątkowe” albo „inwestycyjne”	488
7.2. Konieczność stosowania ogólnych zasad gospodarowania środkami publicznymi	490
7.3. Nakaz wkładu własnego	491
7.4. Zakaz refundacji wydatków	493
7.4.1. Brak możliwości refundacji dotyczący Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych	493
7.4.2. Brak możliwości refundacji dotyczący Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych	493
7.5. Uprawnione dodatkowe kierunki i formy wydatkowania otrzymanych środków	494
7.6. Zmiana zadań finansowanych lub dofinansowanych ze wsparcia	496
7.6.1. Zmiana zadań dofinansowanych z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych	496
7.6.2. Zmiana zadań dofinansowanych z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych	497
7.7. Konsekwencje za wykorzystanie otrzymanego wsparcia niezgodnie z przeznaczeniem	497
8. Horyzont czasowy wykorzystania środków	498
9. Należności dodatkowe i uboczne od środków z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych	500

9.1. Odsetki od środków zgromadzonych na wydzielonym rachunku bankowym i lokacie	500
9.2. Kary umowne od wykonawców	501
10. Ujęcie środków z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych i Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych w uchwale budżetowej	502
10.1. Umiejscowienie w części majątkowej budżetu	502
10.2. Szczególna zasada wykonywania budżetu z ustawy odrębnej	503
10.3. Szczególne zasady wykonywania budżetu a plan finansowy dla wydzielonego rachunku dochodów	507
10.4. Ułatwienia dotyczące zaciągania zobowiązań i spełnienia indywidualnego wskaźnika zadłużenia z art. 243 FinPubU	507
10.5. Klasyfikacja budżetowa środków	508
10.5.1. Klasyfikacja budżetowa dotycząca RFIL	508
10.5.2. Klasyfikacja budżetowa dotycząca RFPL:PIS	510
11. Podsumowanie	511
12. Wzór określenia dochodów i wydatków ze szczególnej zasady wykonywania budżetu dotyczącej środków z RFIL i RFPL:PIS	512
Rozdział XI. Zmiany uchwały budżetowej oraz zmiany budżetu JST (Waldemar Witalec)	515
1. Zakres zmian w uchwale budżetowej i w budżecie JST	515
1.1. Najczęstsze przyczyny zmian	515
1.2. Czynniki powodujące potrzebę zmian	516
2. Kompetencje organów JST do dokonywania zmian w uchwale budżetowej oraz zmian w budżecie	520
2.1. Uregulowania w obszarze kompetencji organów JST	520
2.2. Kompetencje organu wykonawczego do dokonywania zmian dotyczących budżetu JST	521
2.3. Rozgraniczenie kompetencji między organ stanowiący a wykonawczy	522
2.4. Kompetencje organu wykonawczego wynikające z upoważnień	523
2.5. Zakres możliwych zmian dokonywanych przez organ wykonawczy w budżecie województwa	525
2.6. Dodatkowe kompetencje organu wykonawczego i ich ograniczenie	526
2.7. Ograniczenia w zakresie dokonywania zmian w budżecie przez organ wykonawczy zapisane w ustawach	526
2.8. Kontrowersje dotyczące zakresu kompetencji organu wykonawczego do dokonywania zmian w budżecie	526
3. Sposób redagowania zmian w uchwale budżetowej i w budżecie JST	530
3.1. Czynniki wpływające na sposób redagowania zmian w uchwale budżetowej i w budżecie JST	530
3.1.1. Status prawny zmiany uchwały budżetowej	530

3.1.2. Przyznanie organowi wykonawczemu JST kompetencji do dokonywania określonych zmian treści postanowień zawartych w uchwale budżetowej	531
3.1.3. Brak wzorca uchwały budżetowej i aktów organów JST zawierających zmiany dotyczące budżetu JST	531
3.1.4. Różne techniki dokonywania zmian budżetu w zależności od środowiska samorządowego	531
3.1.5. Różny rodzaj zmienianych postanowień uchwały budżetowej	532
3.1.6. Ogólne wskazania dotyczące dokonywania zmian uchwały budżetowej	533
3.2. Sporządzanie tekstów jednolitych uchwał budżetowych	535
4. Nadzór RIO nad aktami organów JST w sprawie zmian w budżecie i w uchwale budżetowej	535
5. Przykładowe sposoby redagowania uchwały organu stanowiącego o zmianie uchwały budżetowej oraz uchwały lub zarządzenia organu wykonawczego o zmianie budżetu JST	537
5.1. Wyjaśnienia do wzorów uchwał i zarządzeń	540
5.2. Propozycja uchwały organu stanowiącego gminy o zmianie uchwały budżetowej	541
5.3. Propozycja projektu zarządzenia organu wykonawczego gminy o zmianie budżetu gminy	551
6. Szczególny zakres kompetencji organu wykonawczego do dokonywania zmian w budżecie wynikający z KoronawirusU	557
6.1. Podstawy prawne	557
6.2. Kontrowersje związane z możliwością stosowania kompetencji organu wykonawczego dotyczących zmiany budżetu, które wynikają z KoronawirusU, po 2020 r.	557
6.3. Kompetencje do dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków	559
6.4. Problem przejrzystości kompetencji organu wykonawczego	559
6.5. Zmiany w planie dochodów i wydatków budżetu a pogorszenie wyniku budżetu	560
6.6. Zakres możliwych zmian dokonywanych przez organ wykonawczy w planie dochodów i wydatków budżetu	561
6.6.1. Zmniejszanie i zwiększanie planu dochodów	561
6.6.2. Zmiany kwot dochodów z tytułu dotacji na zadania zlecone oraz dotacji z tytułu rekompensaty utraconych dochodów własnych	561
6.7. Upoważnienie do dokonywania zmian w budżecie	562
6.8. Inne szczególne kompetencje organu wykonawczego w zakresie wykonywania budżetu JST	562
6.8.1. Zaciąganie przez JST zobowiązań bez konieczności uzyskania opinii RIO o możliwości ich spłaty	562
6.9. Szczególny zakres kompetencji organu wykonawczego do dokonywania zmian w budżecie wynikający z PomocUkrainaU	563
6.9.1. Podstawy prawne	563

6.9.2. Kompetencje do dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków	564
6.9.3. Zmiany w planie wydatków budżetu	564
6.9.4. Problem przejrzystości kompetencji organu wykonawczego	565
6.10. Wyjaśnienia do wzorów	567
6.11. Wzór zarządzenia	567
6.11.1. Propozycja projektu zarządzenia organu wykonawczego gminy o zmianie budżetu gminy w związku z wystąpieniem epidemii COVID-19	567
Rozdział XII. Procedura blokowania planowanych wydatków budżetowych w sektorze samorządowym (Bernadeta Dziedzic)	573
1. Wprowadzenie	573
2. Norma prawna umożliwiająca blokowanie planowanych wydatków budżetowych w sektorze samorządowym	575
2.1. Zagadnienia ogólne	575
2.2. Wyjaśnienie pojęcia „blokowanie planowanych wydatków budżetowych” ..	576
3. Przedmiot i podmiot blokowania w jednostkach samorządowych	578
3.1. Przedmiot blokowania	578
3.2. Podmiot blokowania – dysponenci budżetowi	580
3.2.1. Samorządowe jednostki budżetowe w procedurze blokowania	580
3.2.2. Samorządowe zakłady budżetowe i osoby prawne w procedurze blokowania	581
4. Okres blokady planowanych wydatków budżetowych	582
5. Przesłanki blokowania planowanych wydatków w budżecie jednostki samorządu terytorialnego	583
5.1. Podstawy prawne	583
5.2. Przesłanka niegospodarności	584
5.3. Przesłanka opóźnienia w realizacji zadań	585
5.4. Przesłanka nadmiaru posiadanych środków	586
5.5. Przesłanka naruszenia zasad gospodarki finansowej	587
6. Organ uprawniony do blokowania planowanych wydatków budżetowych	589
7. Decyzja w sprawie zablokowania planowanych wydatków budżetowych	590
7.1. Forma decyzji zarządu JST	590
7.2. Składniki decyzji zarządu JST	590
7.3. Ogłoszenie i wejście życie decyzji zarządu JST	591
8. Obowiązek informowania o zablokowaniu planowanych wydatków budżetu JST	592
8.1. Informowanie organu stanowiącego JST	592
8.2. Informowanie organu nadzoru	593
8.3. Zablokowanie planowanych wydatków budżetowych – obowiązki sprawozdawcze	594
9. Utworzenie rezerwy celowej z zablokowanych wydatków budżetu JST	594

9.1. Procedura tworzenia rezerwy celowej	594
9.2. Cechy rezerwy celowej utworzonej z zablokowanych wydatków budżetu i jej klasyfikacja budżetowa	595
9.3. Forma i treść aktu zarządu JST w sprawie utworzenia rezerwy celowej z zablokowanych wydatków budżetowych	596
9.4. Przeznaczenie rezerwy celowej utworzonej z przeniesienia zablokowanych wydatków	597
9.5. Różnice pomiędzy rezerwą celową z przeniesień zablokowanych wydatków budżetowych a pozostałymi rezerwami celowymi budżetu jednostki samorządu terytorialnego	598
10. Blokowanie planowanych wydatków budżetowych objętych szczególnymi zasadami wykonywania budżetu JST	599
11. Blokowanie planowanych wydatków budżetowych a realizacja zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy	600
12. Podsumowanie	601
13. Wzory uchwał i zarządzeń	603
13.1. Uchwała zarządu powiatu/województwa w sprawie zablokowania planowanych wydatków budżetowych	603
13.2. Zarządzenie wójta/burmistrza/prezydenta miasta w sprawie zablokowania planowanych wydatków budżetowych	605
13.3. Uchwała zarządu powiatu/województwa w sprawie utworzenia rezerwy celowej z zablokowanych kwot wydatków budżetu	607
13.4. Zarządzenie wójta/burmistrza/prezydenta miasta w sprawie utworzenia rezerwy celowej z zablokowanych kwot wydatków budżetu	609
Rozdział XIII. Wydatki niewygasające budżetu jednostki samorządu terytorialnego (Bernadeta Dziejczyk)	613
1. Wprowadzenie	613
2. Zasada wygasania z upływem roku budżetowego niezrealizowanych wydatków budżetowych	614
3. Podstawy prawne utworzenia wydatków niewygasających budżetu	617
3.1. Norma prawna umożliwiająca utworzenie wydatków niewygasających budżetu w JST	617
3.2. Podstawy prawne wydatków niewygasających w budżecie państwa	618
4. Istota wydatków niewygasających budżetu JST	619
5. Przedmiot i podmiot samorządowej procedury wydatków niewygasających budżetu	620
5.1. Przedmiot wydatków niewygasających budżetu	620
5.2. Podmiot wydatków niewygasających	624
5.2.1. Samorządowe jednostki budżetowe w procedurze wydatków niewygasających	624
5.2.2. Samorządowe zakłady budżetowe i osoby prawne w procedurze wydatków niewygasających	625
6. Organ uprawniony do utworzenia wydatków niewygasających budżetu jednostki samorządowej	625

7. Obligatoryjne elementy uchwały w sprawie wydatków niewygasających budżetu JST	627
7.1. Składowe uchwały – uwagi ogólne	627
7.2. Wykaz wydatków niewygasających budżetu JST	628
7.2.1. Katalog zamknięty wydatków budżetu dopuszczonych do zamieszczenia w wykazie wydatków niewygasających	628
7.2.1.1. Wydatki związane z realizacją umów w sprawie zamówienia publicznego	631
7.2.1.2. Wydatki związane z realizacją umów, które zostaną zawarte w efekcie zakończonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z dokonaniem wyborem wykonawcy .	632
7.2.2. Zawarcie w wykazie niezrealizowanych kwot wydatków wynikających z umów dotacyjnych	634
7.2.3. Ujęcie w wykazie niezrealizowanych kwot wydatków związanych z realizacją projektów współfinansowanych ze środków z budżetu Unii Europejskiej	638
7.2.4. Ujęcie w wykazie niezrealizowanych kwot wydatków objętych szczególnymi zasadami wykonywania budżetu jednostki samorządu terytorialnego	639
7.2.5. Brak ograniczenia w zakresie wysokości wydatków obejmowanych uchwałą w sprawie wydatków niewygasających	640
7.2.6. Wydatki ujmowane w wykazie wydatków niewygasających – uwagi praktyczne	641
7.3. Ostateczny termin dokonania wydatku niewygasającego	642
7.4. Plan finansowy niewygasających wydatków budżetowych	644
8. Formalnoprawne wymogi uchwały organu stanowiącego JST podejmowanej w sprawie wydatków niewygasających	649
8.1. Wymogi w zakresie głosowania i terminu podjęcia uchwały	649
8.2. Wymogi w zakresie ogłoszenia i terminu wejścia w życie	650
8.3. Zmiana uchwały w sprawie wydatków niewygasających budżetu	653
8.4. Właściwość rzeczowa organu nadzoru do podejmowanych uchwał o wydatkach niewygasających budżetu	654
9. Środki finansowe dotyczące wydatków niewygasających budżetu jednostki samorządowej	654
9.1. Gromadzenie środków finansowych na wyodrębnionym subkoncie rachunku bankowego	654
9.2. Brak możliwości wypłaty środków z subkonta na inne cele	656
9.3. Środki finansowe niewykorzystane w terminie	658
9.4. Klasyfikacja budżetowa środków finansowych dotyczących niewykorzystanych w terminie wydatków niewygasających	659
10. Wydatki niewygasające w ewidencji księgowej oraz sprawozdawczości	660
11. Wady i zalety instrumentu wydatków niewygasających budżetu	663
12. Podsumowanie	664

13. Wzór uchwały organu stanowiącego JST w sprawie wydatków niewygasających budżetu	666
14. Wydatki niewygasające budżetu a realizacja zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy	668

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl